

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 35/2010-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. júna 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa o sťažnosti Ing. J. L., K., zastúpeného advokátom Mgr. T. H., K., vo veci namietaného porušenia základného práva a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva a práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo a právo Ing. J. L. na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo a právo vlastníť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009 p o r u š e n  e b o l o .

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009 z r u š u j e .

3. Ing. J. L. p r i z n  a v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 373,14 € (slovom tristosedemdesiattri eur a štrnásť centov), ktoré j e Krajský súd v Košiciach p o v i n n  y vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu Mgr. T. H., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d  o v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 35/2010-16 zo 4. februára 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťaznosť Ing. J. L., K. (ďalej len „sťazovatel“), vo veci namietaného porušenia základného práva a práva na spravodlivé súdne konanie zaruceneno v l. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a l. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva a práva vlastniť majetok zaruceneno v l. 20 ods. 1 ústavy a l. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009.

Zo sťaznosti vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 19 C 304/00 sa od sťazovateľa ako žalovaného jeho niekdajší zamestnávateľ (ďalej len „žalobca“) domáhal zaplatenia 30 618 Sk s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia. Podľa žalobcu sa sťazovateľ bezdôvodne obohatil na jeho úkor

o žalovanú sumu, ktorú musel žalobca ako niekdajší zamestnávateľ zaplatiť príslušnému daňovému úradu (ďalej len „správca dane“) ako nedoplatok na dani z príjmu sťažovateľa za rok 1997. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 19 C 304/00 z 26. júna 2007 žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel, proti čomu sa sťažovateľ odvolal, avšak krajský súd napádaným rozsudkom sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Podľa sťažovateľa krajský súd, rovnako ako pred ním aj okresný súd, rozhodol v jeho veci na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď na daný prípad aplikovali ustanovenie § 454 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), podľa ktorého sa bezdôvodne obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

Podľa sťažovateľa kvalifikácia bezdôvodného obohatenia v zmysle citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka si vyžaduje splnenie týchto podmienok:

1. osoba, ktorá sa bezdôvodne obohatí (dlžník), má povinnosť plniť,
2. povinnosť dlžníka namiesto neho plní veriteľovi tretia osoba,
3. medzi veriteľom a treťou osobou je zrejmé, že tretia osoba plní za dlžníka,
4. tretia osoba nemala povinnosť plniť,
5. tretia osoba neplní proti vôli dlžníka.

V tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Bездôvodné obohatenie podľa ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka nespočíva v takomto prípade vo zväčšení majetku povinného subjektu, ale v tom, že sa jeho majetkový stav nezmenší v dôsledku toho, že jeho dlh bol splnení treťou osobou; tento dôsledok nastáva v okamžiku, keď veriteľ plnenie prijme.

Existencia právnej povinnosti, ktorá môže vyplývať zo zákona, zo zmluvy či z inej právnej skutočnosti, je preto nevyhnutným predpokladom nároku podľa citovaného ustanovenia, nakoľko bez nej by takto definovaný prospech povinnej osobe nevznikol.

Právna povinnosť preto musí existovať k okamihu, keď je subjektom, ktorý za iného plní, plnenie poskytnuté. Pokiaľ by totiž bolo poskytnuté plnenie v dobe, kedy právna

povinnosť toho, za koho je plnené, z akéhokoľvek dôvodu celkom alebo z časti už neexistovala (napr. prekludovala sa), nemožno hovoriť o tom, že by plnením iného vznikol povinnému prospech spočívajúci v nezmenšení jeho majetku (keďže pri neexistencii povinnosti mu také zmenšenie majetku ani nehrozilo).“

Sťažovateľ svoje tvrdenia odôvodnil tým, že podľa zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmu“) účinného v čase zdaňovacieho obdobia roku 1997 povinnosť vykonať z príjmu zamestnanca zrážky preddavkov na daň z príjmu, ako aj povinnosť odvieť takto zrazené preddavky príslušnému správcovi dane bola povinnosťou žalobcu (zamestnávateľa), a nie zamestnanca. Skutočnosť, že v jeho prípade si žalobca (zamestnávateľ) nesprávne splnil tieto svoje povinnosti, v dôsledku čoho správca dane pri vykonaní daňovej kontroly v roku 1999 zistil okrem iného v prípade sťažovateľa ako zamestnanca nedoplatok na dani z jeho príjmu za rok 1997, na základe čoho správca dane dodatočne žalobcovi vyrubil povinnosť tento nedoplatok zaplatiť, ešte neznamená a ani nemôže znamenať, že žalobca zaplatením tohto nedoplatku plnil „za“ sťažovateľa, teda, že plnil jeho povinnosť, pretože sťažovateľ ako zamestnanec takú povinnosť ani nemal. V prípade sťažovateľa teda absentovala povinnosť plniť správcovi dane, preto podľa sťažovateľa ani nemožno dospieť k záveru, že zaplatením daňového nedoplatku žalobca plnil správcovi dane „za“ sťažovateľa.

V týchto súvislostiach sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol:

„V danom prípade má správcovi dane povinnosť plniť tretia osoba odlišná od zamestnanca, a to zamestnávateľ, a navyiac uvedená povinnosť zamestnávateľa je povinnosťou verejnoprávnou, a teda nemá nič spoločné s plnením, ako ho upravuje Občiansky zákonník.

Na základe uvedeného možno uzavrieť, že porušenie povinnosti uloženej žalobcovi, resp. jeho právnenému predchodcovi daňovými právnymi predpismi, a to zraziť preddavky na daň v správnej výške a odvieť ich správcovi dane včas, nemôže založiť vznik zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie daňovníka (zamestnanca) na úkor platiteľa dane (zamestnávateľa), keď daňovník nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť plnenie uvedených povinností platiteľom dane; povinnosť zrážok evidentne nie je povinnosťou zamestnanca.

Naviac o nesplnení uvedených povinností platiteľom dane a s tým súvisiacim dodatočným predpísaním dane som nemal žiadnu vedomosť a o uvedených skutočnostiach som sa dozvedel až potom, čo žalobca podal návrh na začatie konania v danej veci.“

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že dokonca aj zákonodarca počítal s možnosťou, že zamestnávateľ nesprávne zrazí alebo odvedie správcovi dane v nesprávnej výške preddavok na daň z príjmu zamestnanca, preto v ustanovení § 40j ods. 2 zákona o dani z príjmu okrem iného zakotvil, že platiteľ dane, ktorý nezrazil u daňovníka preddavok v určenej výške, môže ju dodatočne zraziť za uplynulé zdaňovacie obdobie najneskôr do 31. marca nasledujúceho roka. Teda podľa sťažovateľa v jeho prípade tak mal žalobca urobiť najneskôr do 31. marca 1998, a keďže uvedená lehota je prekluzívna, „*uplynutím 31. marca 1998 zanikla aj povinnosť zamestnanca strpieť zrážky preddavkov na daň zo svojich príjmov, a ak v období po 31. marci 1998 žalobca zaplatil správcovi dane nedoplatok dane na základe dodatočného predpísania dane plnil len svoju povinnosť. Uvedené bez ďalšieho vylučuje aplikáciu § 454 Občianskeho zákonníka, ktoré vyžaduje existenciu právnej povinnosti niečo plniť...“* .

Podľa sťažovateľa na uvedenom nič nemení ani to, „*že právo správcu dane dodatočne vyrubiť daň sa voči daňovému dlžníkovi, v tomto prípade platiteľovi dane, premlčí uplynutím troch rokov od konca roku, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo hlásenie, alebo v ňom vznikla daňová povinnosť“* .

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/289/2007 porušil základné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12. marca 2009, č. k. 4 Co/289/2007-124, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na nové prejednanie a rozhodnutie.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť priamo na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za krajský súd jeho predseda listom sp. zn. 1 SprV/169/2010 z 22. marca 2010 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu krajského súdu listom zo 6. apríla 2010.

2.1 Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„Na odvolanie odporcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 4 Co 289/2007-124 z 12. marca 2009 potvrdil rozsudok (Okresného súdu Košice II zo dňa 26. júna 2007, č. k. 19 C 304/2000-101). Náhradu trov konania navrhovateľovi nepriznal.

Uvedené rozhodnutia sú právoplatné a tak nám neprislúcha posudzovať ich vecnú správnosť ani ich zákonnosť.

Z obsahu ústavnej sťažnosti, (ako aj z dôvodov uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý sťažnosť prijal na ďalšie konanie) vysvitá, že sťažovateľ v nej uvádza v podstate to, čo aj v odvolaní zo dňa 22. augusta 2007 (vid' č. l. 107-110 súdneho spisu) proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 26. júna 2007, č. k. 19 C 304/2000-101.

S dôvodmi odvolania sa odvolací súd vyporiadal v dôvodoch svojho rozhodnutia (o čom svedčí č. l. 127 a 128 spisu).

Žiada sa nám poznamenať, že vyššie označené rozhodnutia okresného súdu, ako aj krajského súdu (v predmetnej veci) sú súladne s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. marca 2005 sp. zn. 1 Cdo 170/2004 (vid' č. l. 58-60 súdneho spisu) s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 1. 2010 sp. zn. 5 Cdo 27/2009.

Je nám známe aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. apríla 2002, sp. zn. 3 Cdo 7/01, na dôvodoch ktorého sťažovateľ založil svoju obranu počas konania na všeobecných súdoch.

Tým, že Krajský súd v Košiciach sa stotožnil so záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zaujatým v rozsudku z 24. marca 2005, sp. zn. 1 Cdo 170/2004, rešpektoval princíp právnej istoty, ktorá je komponentom spravodlivosti.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhujeme ústavnú sťažnosť odmietnuť.

Súhlasíme s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania v predmetnej sťažnosti.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu uviedol:

„Súhlasím s upustením od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.

K vyjadreniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. marca 2010 uvádzam nasledovné:

Súhlasím s potrebou rešpektovania princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, avšak argumentácia Krajského súdu v Košiciach týmto princípom kríva, ak sa pri rozhodovaní stotožnil len s jedným z rozhodnutí, a to neskorším, a nevzal do úvahy skoršie rozhodnutia, ktoré dospeli k zjavne opačným záverom, pričom rovnako ako Najvyšší súd Slovenskej republiky ani Krajský súd v Košiciach sa nevysporiadal s týmito „opačnými“ rozhodnutiami a nijakým relevantným spôsobom neodôvodnili odklon od argumentácie a záverov prijatých skoršími súdnymi rozhodnutiami.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia sťažovateľom označených základných práv a práv zaručených v ústave, dohovore a dodatkovom protokole.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podstata námietok sťažovateľa smerujúca proti rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009 je založená na jeho tvrdení o nesprávnom právnom posúdení jeho veci krajským súdom, ktorý sa podľa neho nevysporiadal s jeho argumentáciou založenou na už existujúcej judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), na ktorú sťažovateľ poukazoval. Sťažnosťou napádané rozhodnutie krajského súdu nie je podľa sťažovateľa odôvodnené v súlade s (v rozhodnom čase) účinnou právnou úpravou, ktorú bolo potrebné na jeho prípad aplikovať, takže rozhodnutie krajského súdu je podľa sťažovateľa arbitrárne.

Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či sú, alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom,

ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav.

Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O. s. p. postupom podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal vo veci náležité dokazovanie, výsledky ktorého následne správne vyhodnotil vo vzťahu k uplatnenému nároku a následne vo veci aj vecne správne rozhodol.

Správne, výstižné a presvedčivé sú aj dôvody jeho rozhodnutia, v ktorých sa v podstate vysporiadal aj s odvolacími námietkami sústredenými v odvolaní žalovaného a na ktoré v celom rozsahu poukazuje aj odvolací súd. Preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

K odvolacím námietkam žalovaného súd udáva, že vzhľadom k výsledkom vykonaného dokazovania a ustálenej súdnej praxi sú skutkovo a právne bezvýznamné.

V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd, na to, že užívanie nadštandardne vybaveného služobného bytu žalovaným je príjmom rovnakého charakteru, ako to predpokladá ustanovenie § 6 ods. 3 zák. č. 2 ods. 6 č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení platnom do 31. 12. 1992, teda príjmov závislej činnosti a funkčných pôžitkov, ktoré príjmy sú predmetom dane žalovaného podľa § 6 ods. 2 uvedeného zákona, ktorý má postavenie daňovníka podľa § 2 ods. 1 uvedeného zákona.

Povinnosť zaplatiť daň z príjmov správcovi dane vo všeobecnosti mal daňovník v lehote na podanie priznania po uplynutí zdaňovacieho obdobia, za ktorého sa daň vyrubuje. Ustanovenie § 40f citovanej právnej normy následne ustanovovalo povinnosť zraziť preddavok na daň z príjmov zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov zo zdaniteľnej mzdy

daňovníka platiteľovi dane a tento zrazený preddavok odvieť správcovi dane. Nedoplatok dane vyplývajúceho z ročného zúčtovania preddavkov mal platiteľ dane zraziť daňovníkovi zo mzdy najneskôr do konca zdaňovacieho obdobia, v ktorom sa vykonávalo ročné zúčtovanie preddavkov a odvieť zrazený preddavok správcovi dane. Keďže bol žalobcovi rozhodnutím príslušného daňového úradu, teda správcom dane dovyrubený dodatočný predpis na dani, ako platiteľovi dane a nie ako daňovníkovi, pri posudzovaní otázky bezdôvodného obohatenia bolo nevyhnutne rozlišovať medzi žalobcom ako platiteľom dane, ktorý odvádza správcovi dane daň vyrubenú od daňovníka a naopak za ňu zodpovedá (§ 5 ods. 3 zák. č. 511/1992 Zb.) a žalovaným ako daňovníkom, teda osobou, ktorej príjmy a majetok alebo činnosti priamo podliehajú dani (§ 5 ods. 2 citovanej právnej normy).

Ide teda o špecifickú povahu prípadu, kedy do vzťahu medzi správcom dane a daňovníkom vstupuje tretia osoba platiteľ dane, ktorý plní za daňovníka.

Vo vzťahu k vyššie uvedenému preto správne v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol súd prvého stupňa, že uskutočneným plnením zo strany žalobcu za žalovaného sa síce majetok žalovaného nezmenšil, avšak keby svoju povinnosť splnil, teda zaplatil svoju daň, k zmenšeniu jeho majetku by došlo, teda bola naplnená spoločenská funkcia právnej úpravy bezdôvodného obohatenia.

Správne postupoval súd prvého stupňa aj pri vyhodnocovaní vznesenej námietky premlčania, keďže subjektívna lehota v prejednávanom prípade začala plynúť od 11. mája 1999, teda deň po zaplatení predpisu dane zo strany žalobcu.“

Z citovanej časti napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd sa iba v celom rozsahu stotožnil so závermi okresného súdu bez toho, aby vzhľadom na predmet konania, ktorým bolo rozhodnutie o vydanie bezdôvodného obohatenia, čo i len uviedol príslušné ustanovenie Občianskeho zákonníka upravujúceho otázku bezdôvodného obohatenia, ktoré na daný prípad aplikoval. Občiansky zákonník upravuje viacero skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, a to v § 451 a § 454, pričom v danom prípade sa iba z rozhodnutia okresného súdu možno dozvedieť, že na daný prípad bolo aplikované ustanovenie § 454 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 454 Občianskeho zákonníka bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

Uvedená skutková podstata bezdôvodného obohatenia je naplnená za predpokladu, že ten, kto plnil veriteľovi, sám túto povinnosť nemal, ale plnil namiesto dlžníka, ktorému tento dlh voči veriteľovi vznikol, či už zo zákonného alebo zmluvného záväzku. Dôsledkom takéhoto plnenia je, že prijatím plnenia veriteľom od osoby odlišnej od dlžníka zanikol aj dlh dlžníka voči veriteľovi.

Z napadnutého rozhodnutia krajského súdu nevyplýva, žeby sa krajský súd, ktorý dospel k záveru o naplnení uvedenej skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia, vysporiadal aj s príslušnými ustanoveniami s vecou súvisiaceho zákona o dani z príjmov.

Krajský súd sa zaoberal tým, že aj príjem z prenájmu služobného bytu sa považuje za príjem, ktorý podlieha zdaneniu daňou z príjmu podľa zákona o dani z príjmov, čo v danom prípade aj podľa sťažovateľa nebolo sporným. Spornou bola otázka, kto mal voči správcovi dane postavenie daňového dlžníka, a teda či žalobca (platiteľ dane) plnil správcovi dane „svoj dlh“, alebo či plnil dlh sťažovateľa (daňovníka), a teda namiesto neho. V tomto smere sa odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu javí ako nedostatočné.

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

Podľa názoru ústavného súdu z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu je zrejmé iba stotožnenie sa krajského súdu s názorom okresného súdu,

avšak bez toho, aby krajský súd toto svoje stanovisko zdôvodnil aj ústavne konformnými dôvodmi. Inými slovami, z rozsudku krajského súdu ani v spojení s rozsudkom okresného súdu nie sú dostatočne zrejmé dôvody, na základe ktorých krajský súd ustálil, že na strane žalovaného sťažovateľa došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktoré je povinný vydať, a teda, že boli naplnené znaky skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia podľa § 454 Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009 je zjavne neodôvodnený, arbitrárny a z ústavného hľadiska neudržateľný, a teda ním bolo porušené základné právo a právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené zistenie bolo podľa názoru ústavného súdu už bez právneho významu skúmať, či v spojitosti s rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009 bolo porušené aj sťažovateľom označené právo zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

Nad rámec ústavný súd aj v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 284/05, III. ÚS 346/05, IV. ÚS 267/05) konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa posudzoval súc oboznámený s viacerými rozhodnutiami najvyššieho súdu, v ktorých najvyšší súd vyslovil protichodné právne názory vo veciach obdobných veci sťažovateľa. Ústavný súd vychádza zo skutočnosti, že súdne rozhodnutie je záväzné vždy iba v konkrétnej veci, pričom predmetom posúdenia ústavným súdom z hľadiska ochrany ústavnosti bol v danom prípade iba rozsudok krajského súdu sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009.

V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné ešte poznamenať, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem

iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 17/01, III. ÚS 346/05).

IV.

4. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 4 Co 289/07 z 12. marca 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ústavný súd v súvislosti s týmto návrhom sťažovateľa dospel k záveru, že na dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby využil aj svoju právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, a preto vyhovel návrhu sťažovateľa a zrušil označený rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Krajský súd bude v ďalšom konaní vo veci podľa § 56 ods. 6 a 7 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto rozhodnutí.

5. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si jej sumu nevyčíslil.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2009 je 115,90 € a hodnota režijného paušálu je 6,95 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2009 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 245,70 € vrátane režijného paušálu a náhrada za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 (vyjadrenie k stanovisku

okresného súdu) v sume 127,44 €. Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v celkovej sume 373,14 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010